

การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน

จังหวัดสมุทรปราการ

Participation in Managing of Learning Centers in Schools:

Private Schools In Samutprakan Province

โนมศรี คำพันธ์ย์¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการซึ่งได้มาโดยวิธีการกำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางสำเร็จรูปของ เกรจซีและมอร์แกนและโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 66 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา รวม 660 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1.ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่าโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วม

¹ นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประเภทห้องศูนย์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประเภทห้องสมุด ประเภทห้องคอมพิวเตอร์ และประเภทสวนพฤกษศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

3.แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ที่สำคัญได้แก่ แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด

ห้องศูนย์การเรียนรู้ ห้องคอมพิวเตอร์ และสวนพฤกษศาสตร์ พบว่าประเภทแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนต้องใช้กระบวนการจัดการแบบวงจรเดมมิ่ง โดยให้ผู้บริหารเป็นผู้ทำความเข้าใจกับครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Abstract

The research's objectives were to study the participational levels in managing of learning centers comparison at participational levels in managing of learning centers, and to study guideline of promotion of participation in managing learning centers in private schools in Samutprakan Province. The samples were private schools in Samutprakan province which obtained by specifying with Krejcie & Morgan formula on to 66 schools. Information given by school administrators, teachers who were in charge of school's learning centers and schools board of committees amount 660 people. The instruments were questionnaire and interview, the percentage mean, and standard deviation employed to SPSS statistic program with F-test and content analysis were used as data analysis. The finding were that

1) Participational levels in managing of learning centers in private schools in Samutprakan were moderate in overall. However when separating in categories found that participating in planning was the highest average whereas participating in checking, in doing, in acting were in moderate.

2) Comparison at participational levels in managing learning centers classified by small, medium, and large size of private schools found that there was significantly difference in the learning center rooms at .01. While there were no difference in the libraries, the computer rooms, and the botanical gardens.

3) Guidelines of promoting of participation in managing learning centers in schools which were the libraries, learning center rooms, and botanical gardens would be operated by the Deming

cycle system. In this sense, the school administrators would suggest and educate the teachers and the board of committees to cooperate participation for productive and effective outcomes.

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นเป็นเงื่อนไขทางการศึกษาภาวะหลังความทันสมัย (Post Modernity) ที่ส่งเสริมให้บุคคลเข้าสู่ความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Mastery) อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นแนวทางกระตุ้นให้บุคคลไปสู่วิถีทางที่มองว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ปราศจากขอบเขต การจัดการศึกษาที่จะตอบสนองความต้องการดังกล่าวควรสอดคล้องกับภูมิปัญญาสังคมของความเป็นชนชาติเป็นหลัก สาเหตุที่ประเทศไทยไม่สามารถแข่งขันด้านความรู้กับต่างประเทศได้เพราะประเทศไทยขาดการจัดการความรู้และไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่พอเพียงต่อความต้องการของสังคม ด้วยเหตุที่รัฐต้องให้การสนับสนุนการศึกษาที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 มาตรา 25 ที่กำหนดบทบาทของรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นแหล่งเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะแหล่งเรียนรู้จะเป็นสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้และเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้บังเกิดผล ต้องเกิดจากการสนับสนุนของผู้บริหาร การดำเนินงานของครูนักเรียน และความร่วมมือของทุกฝ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547: คำนำ) ซึ่งการเรียนรู้ในวิถีชีวิตมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตเพราะเรียนรู้ที่มีอยู่ทั่วไปทั้งในครอบครัว ชุมชน วัดและธรรมชาติรวมทั้งผู้ให้การถ่ายทอดการเรียนรู้ซึ่งได้แก่พ่อแม่ ปู่ ย่า ตายาย เพื่อน ครู พระ หมอพื้นบ้าน ต้นไม้สัตว์ทุกคนทุกสิ่งในโลกล้วนเป็นผู้ถ่ายทอดการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ในชีวิต ซึ่งถือได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกัน สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (พจนีย์ เทียมศักดิ์. 2543 : 57)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่สามารถนำมาเพื่อการวางแผนเพื่อจัดการการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เป็นคนดี เก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประเภทแหล่งเรียนรู้

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

3. สมมติฐานของการวิจัย

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 80 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 66 โรงเรียนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร 2 คน ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ 4 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 4 คน รวมทั้งสิ้น 660 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งคำนวณจากผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 660 ฉบับได้รับคืนกลับมา จำนวน 580 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 87.88 ส่วนการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ปรากฏดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการจัดการจำแนกตามประเภทแหล่งเรียนรู้ ประเภทห้องสมุดและสวนพฤกษศาสตร์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องศูนย์การเรียนรู้ และห้องคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประเภทแหล่งเรียนรู้

รายการ	ห้องสมุด			ห้องศูนย์การเรียนรู้			ห้องคอมพิวเตอร์			สวนพฤกษศาสตร์			สรุป		
	\bar{x}	SD	แปล	\bar{x}	SD	แปล	\bar{x}	SD	แปล	\bar{x}	SD	แปล	\bar{x}	SD	แปล
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.03	0.67	มาก	3.46	0.83	กลาง	2.74	0.86	กลาง	3.75	0.51	มาก	3.50	0.71	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.86	0.66	มาก	3.31	0.97	กลาง	2.71	0.82	กลาง	3.88	0.65	มาก	3.44	0.78	กลาง
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.96	0.70	มาก	2.96	0.99	กลาง	2.67	0.83	กลาง	4.30	0.60	มาก	3.47	0.78	กลาง
4. การมีส่วนร่วมในการแก้ไข	3.89	0.75	มาก	3.26	0.90	กลาง	2.68	0.87	กลาง	3.75	0.51	มาก	3.39	0.76	กลาง
รวมเฉลี่ย	3.93	0.64	มาก	3.25	0.92	กลาง	2.70	0.79	กลาง	3.92	0.57	มาก	3.45	0.75	กลาง

5.2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน การประเมินผล และการแก้ไข ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ประเภทอื่นๆ ได้แก่ ประเภท

ห้องสมุด ประเภทห้องคอมพิวเตอร์ และประเภทสวนพฤกษศาสตร์ ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องศูนย์การเรียนรู้ ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่าง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดใหญ่

การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ห้องศูนย์การเรียนรู้	ขนาดโรงเรียน	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	sig
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ขนาดเล็ก	210	3.33	0.87	2.630	0.073
	ขนาดกลาง	200	3.54	0.83		
	ขนาดใหญ่	170	3.51	0.77		
	รวม	580	3.46	0.82		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ขนาดเล็ก	210	3.16	0.70	5.253	0.006**
	ขนาดกลาง	200	3.40	0.92		
	ขนาดใหญ่	170	3.38	0.92		
	รวม	580	3.31	0.96		
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ขนาดเล็ก	210	2.9	0.70	0.814	0.444
	ขนาดกลาง	200	3.09	0.60		
	ขนาดใหญ่	170	2.88	0.94		
	รวม	580	2.96	0.68		
การมีส่วนร่วมในการแก้ไข	ขนาดเล็ก	210	3.03	0.74	1.872	0.157
	ขนาดกลาง	200	3.30	0.93		
	ขนาดใหญ่	170	3.46	0.84		
	รวม	580	3.26	0.89		
รวม	ขนาดเล็ก	210	3.11	0.70	5.190	0.006**
	ขนาดกลาง	200	3.33	0.98		
	ขนาดใหญ่	170	3.31	0.67		
	รวม	580	3.25	0.62		

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าประเภทแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนควรใช้กระบวนการจัดการแบบวงจรคุณภาพเต็มมิ่ง โดยให้ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้และคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีวิธีการ คือ

1. ผู้บริหารมีบทบาทในการเสนอแนะทางด้านการวางแผนและคอยให้ความร่วมมือในทุกด้าน
2. ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้
3. ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการประเมินผลและช่วยปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้นตลอดจนแนะนำบุคลากรภายนอกเข้ามาให้ความร่วมมือในการจัดการแหล่งเรียนรู้ต่อไป

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1 จากผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมิน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการประเภทการ ข้อมูลต่างๆให้สามารถสืบค้นได้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการประเภทห้องสมุด

การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนของโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าความคิดเห็นในการจัดการแหล่งเรียนรู้

ของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในการบริหารตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) ก่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกูล (2544) ที่วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกประเภทและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางนอกจากนี้ยังพบว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การประเมินผล และการแก้ไข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานที่จำเป็นต้องระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการระดมทรัพยากรต่างๆที่จะนำมาใช้ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจในการคิดวิเคราะห์และวางแผนร่วมกัน

6.2 จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระหว่าง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกันไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การที่โรงเรียนซึ่งมีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนเอกชนและการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนทุกขนาดได้นำระบบวงจรคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเหมือนกัน สอดคล้องชลธิชา ประทุม (2555) ที่วิจัยเรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 27 พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ฯ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ซึ่งมีเพียงประเภทเดียวที่ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ประเภทห้องศูนย์การเรียนรู้ โดยคู่ที่ต่างกัน ได้แก่ 1) โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง 2) โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ และ 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งทั้ง 3 คู่ มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ห้องศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน มีรูปแบบการดำเนินการแตกต่างจากประเภทแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และสวนพฤกษศาสตร์ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กนั้น การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้มีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากข้อจำกัดหรือความพร้อมในด้านทรัพยากรทั้งบุคลากรและงบประมาณ และปัจจัยอื่นๆ สอดคล้องกับ งานวิจัยของชลธิชา ประทุม (2555) ที่วิจัยพบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลและการแก้ไขมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่มยังไม่มากพอที่จะทำให้เกิดการจัดการแหล่งเรียนรู้ ให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกล่าวคือ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษารวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น องค์กรในท้องถิ่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น เพื่อร่วมมือกันจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน โดยออกเป็นนโยบายให้ชัดเจนและมีการติดตามประเมินผลนโยบายดังกล่าวด้วย

2) ควรทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน ดังกล่าวข้างต้น และอาจทำเป็นแผนงานหรือคู่มือการดำเนินงานให้กับสถานศึกษาเอกชน โดยอาจมีผู้ประสานงานให้คำแนะนำและเป็นพี่เลี้ยง รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าวด้วย

7.2 ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

1) สถานศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษารวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น องค์กรในท้องถิ่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น โดยทำเป็นแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติของสถานศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนฯชัดเจน มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

2) ในการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนฯ ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษารวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ควรเน้นการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เป็นแนวทางกล่าวคือ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนฯ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้และที่สำคัญคือ มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและระดับความร่วมมือของกลุ่มต่างๆ ให้มีมากขึ้น

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างกรมที่มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนเอกชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา
- 2) ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างกรมที่มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนในเอกชนและ โรงเรียนรัฐบาล
- 3) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศนำไปใช้ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของตนในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). คู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. (2542). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน. ราชบุรี: หน่วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 5.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การพัฒนาการใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- (2545). สถานที่สำคัญทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- : (2547) พระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
- กุหลาบ ปิ่นลายนาค. (2543) การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียนสุวิริยาสถำน. กรุงเทพฯ: สุวิริยาสถ.
- กิดานนท์ มะลิทอง. (2543) เทคโนโลยีการศึกษานวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์; และคนอื่นๆ. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ: อล์ฟามีเลินเนียม.
- คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547) การปฏิรูปการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
- (2554) การปฏิรูปการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545) ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลาง
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. (2534) ห้องสมุดและทางการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

เนาวรัตน์ ถิचितวัฒนเศรษฐ. (2544, ธันวาคม). แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสร้างสำหรับเด็ก. วารสาร
วิชาการ 4, ธันวาคม 26-27.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.